

ECONOMIA 16/01/2020

La justícia europea sentència que Iberpotash va rebre ajudes públiques il·legals

L'empresa minera haurà de tornar els 5,8 milions que va rebre per a la restauració ambiental

Xavier Grau

Vista de l'exterior de la mina de sal de Sùria. PERE TORDERA

BARCELONA

El Tribunal General de la Unió Europea ha sentenciat que l'empresa minera Iberpotash – propietat de la israelita ICL– va rebre ajudes de l'Estat per a la restauració del runam de

Vilaforns i, per tant, la companyia haurà de tornar les quantitats rebudes, a més de pagar les costes judicials.

El tribunal, en una sentència emesa aquest dijous, ha desestimat el recurs que Iberpotash va presentar contra el dictamen de la Comissió Europea (CE), que l'agost del 2017 va decidir que l'estat espanyol havia de recuperar els 5,8 milions d'euros atorgats a Iberpotash, en gran part per la Generalitat. La sentència estableix que l'Estat haurà de recuperar les ajudes –amb els interessos legals generats– de manera "immediata i efectiva". La CE establia, i així ho ha ratificat el màxim tribunal europeu, que aquest diners es podien considerar ajudes públiques contràries a les normes comunitàries de competència.

La Comissió considerava que Iberpotash es va beneficiar de dues mesures de suport il·legals: d'una banda, unes garanties financeres molt baixes per a la restauració de les zones mineres a Súria i Balsareny/Sallent, i, de l'altra, una inversió de 7,9 milions d'euros per a un projecte de cobriment de runam salí a Vilaforns (Bages).

La incerta glòria d'Iberpotash, l'imperi de la sal

Ara el tribunal europeu reconeix que les garanties financeres eren baixes i recorda que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC), primer, i després el Tribunal Suprem, van elevar la quantia. Els magistrats europeus donen per bona la quantia fixada en el seu dia pels tribunals espanyols, que van apujar la fiança inicial de poc més de mig milió d'euros a més de sis milions.

Mercat falsejat

A més d'aquest risc futur per a l'Estat derivat de la restauració dels runams, la sentència també estableix que unes garanties o avals baixos falsegen el mercat, ja que l'empresa s'estalvia costos respecte als seus competidors, no només espanyols, sinó de tot el mercat europeu.

Segons va establir l'executiu comunitari i ara ha ratificat el tribunal europeu, les dues ajudes van fer que la minera no hagués de suportar els costos de protecció ambiental que les altres empreses competidores han d'assumir a la UE, cosa que va constituir "un avantatge competitiu indegut".

En el cas de les garanties ofertes per Iberpotash, la Comissió Europea va concloure en el seu dia que els costos de restauració ambiental es van fixar a un nivell "injustificadament baix". A més, l'executiu comunitari va considerar que la Generalitat va finançar tot el cost d'inversió per reduir l'impacte ambiental negatiu sobre els residus a Vilaforns els anys 2008 i 2009. Encara que les normes europees permeten que les ajudes d'estat cobreixin una part dels costos en els quals s'incorre per millorar les condicions ambientals més enllà dels nivells obligatoris, Iberpotash encara n'hauria de suportar la meitat, segons la CE.

La sentència deixa clar que les garanties per restaurar el runam eren insuficients –recorda un informe d'experts que es va presentar a la CE que parlava d'uns 70 milions– i indica que això és un risc per a Espanya, ja que, si l'empresa no complís els seus compromisos, l'Estat hauria de fer la restauració ambiental de manera subsidiària i, a més, hauria de pagar possibles multes de Brussel·les.

El tribunal recorda que en el cas que Iberpotash no pagués la restauració en un futur, la possibilitat que les autoritats espanyoles poguessin embargar actius a l'empresa "és improbable", ja que Iberpotash i tot el grup ICL només tenen a Espanya les seves

instal·lacions d'extracció de potassa i que, en cas de tancar-les, "el valor d'aquests actius resulta dubtós".

Aquest no és el primer revés judicial a Iberpotash. El juny passat l'empresa va haver d'aturar els seus abocaments al Cogulló en compliment d'una sentència dictada l'any 2013 per un cas obert el 2008 que anul·lava l'autorització ambiental. L'empresa va aconseguir allargar el termini *in extremis* fins al 30 de juny del 2019.